

III

(Parengiamieji aktai)

EUROPOS CENTRINIS BANKAS

EUROPOS CENTRINIO BANKO NUOMONĖ

2018 m. gruodžio 7 d.

dėl pakeisto pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 1093/2010, kuriuo įsteigiama Europos priežiūros institucija (Europos bankininkystės institucija), ir susiję teisės aktai

(CON/2018/55)

(2019/C 37/01)

Įžanga ir teisinis pagrindas

2018 m. spalio 11 d. ir lapkričio 14 d. Europos Centrinis Bankas (ECB) gavo prašymus atitinkamai iš Europos Parlamento ir Europos Sąjungos Tarybos pateikti nuomonę dėl pakeisto pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 1093/2010, kuriuo įsteigiama Europos priežiūros institucija (Europos bankininkystės institucija), Reglamentas (ES) Nr. 1094/2010, kuriuo įsteigiama Europos priežiūros institucija (Europos draudimo ir profesinių pensijų institucija), Reglamentas (ES) Nr. 1095/2010, kuriuo įsteigiama Europos priežiūros institucija (Europos vertybinių popierių ir rinkų institucija), Reglamentas (ES) Nr. 345/2013 dėl Europos rizikos kapitalo fondų, Reglamentas (ES) Nr. 346/2013 dėl Europos socialinio verslumo fondų, Reglamentas (ES) Nr. 600/2014 dėl finansinių priemonių rinkų, Reglamentas (ES) 2015/760 dėl Europos ilgalaikių investicijų fondų, Reglamentas (ES) 2016/1011 dėl indeksų, kurie kaip lyginamieji indeksai naudojami finansinėse priemonėse ir finansinėse sutartyse arba siekiant įvertinti investicinių fondų veiklos rezultatus, Reglamentas (ES) 2017/1129 dėl prospekto, kuris turi būti skelbiamas, kai vertybiniai popieriai siūlomi viešai arba įtraukiami į prekybos reguliuojamoje rinkoje sąrašą, ir Direktyva (ES) 2015/849 dėl finansų sistemos naudojimo pinigų plovimui ar teroristų finansavimui prevencijos⁽¹⁾ (toliau – pakeistas pasiūlymas).

2017 m. lapkričio 23 d. Europos Sąjungos Taryba ir Europos Parlamentas konsultavosi su ECB dėl pirminio teisėkūros pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 1093/2010, kuriuo įsteigiama Europos priežiūros institucija (Europos bankininkystės institucija), ir susiję teisės aktai⁽²⁾, ir jiems buvo pateikta 2018 m. balandžio 11 d. ECB priimta nuomonė⁽³⁾. Pakeistame pasiūlyme yra naujų aspektų, dėl kurių Europos Parlamentas pakartotinai konsultavosi su ECB.

ECB kompetencija teikti nuomonę grindžiama Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 127 straipsnio 4 dalimi ir 282 straipsnio 5 dalimi, nes pasiūlytame reglamente yra nuostatų, darančių įtaką Europos centrinių bankų sistemos (ECBS) prisidėjimui prie sklandaus politikos, susijusios su rizikos ribojimu pagrįsta kredito įstaigų priežiūra ir finansų sistemos stabilumu, vykdymo, kaip numatyta Sutarties 127 straipsnio 5 dalyje, ir specialiams ECB pavestiems uždaviniams, susijusiems su rizikos ribojimu pagrįsta kredito įstaigų priežiūra, kaip numatyta Sutarties 127 straipsnio 6 dalyje. Vadovaudamasi Europos Centrinio Banko darbo reglamento 17 straipsnio 5 dalies pirmuoju sakiniu, Valdančioji taryba priėmė šią nuomonę.

1. Bendros pastabos

- 1.1. Pakeistu pasiūlymu siekiama sustiprinti Europos bankininkystės institucijos (EBI) įgaliojimus dėl finansų sistemos naudojimo pinigų plovimui ir teroristų finansavimui prevencijos, kad pasitikėjimas bankų ir kapitalo rinkų sąjungomis išaugtų. ECB visiškai pritaria šiam tikslui. Dėl pakeisto pasiūlymo bus lengviau identifikuoti pinigų plovimo ir (arba) teroristų finansavimo riziką Sąjungos lygmeniu ir bus prisidedama prie priežiūros praktikos stiprinimo ir derinimo visoje Sąjungoje.

⁽¹⁾ COM(2018) 646 final.

⁽²⁾ COM(2017) 536 final.

⁽³⁾ 2018 m. balandžio 11 d. Europos Centrinio Banko nuomonė CON/2018/19 dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 1093/2010, kuriuo įsteigiama Europos priežiūros institucija (Europos bankininkystės institucija), ir susiję teisės aktai (OL C 255, 2018 7 20, p. 2). Visos ECB nuomonės skelbiamos ECB interneto svetainėje www.ecb.europa.eu.

- 1.2. Kredito įstaigų priežiūros uždavinys, siekiant užkirsti kelią finansų sistemos naudojimui pinigų plovimui ir teroristų finansavimui, nebuvo pavestas ECB. Tačiau į kovos su pinigų plovimu ir (arba) kovos su teroristų finansavimu priežiūros rezultatus turi būti atsižvelgiama vykdant ECB uždavinius, susijusius su rizikos ribojimu pagrįsta kredito įstaigų priežiūra pagal Sutarties 127 straipsnio 6 dalį ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 1024/2013⁽⁴⁾. Konkrečiai finansų sistemos naudojimo pinigų plovimui ir teroristų finansavimui rizika svarbi ECB prudencinės priežiūros sprendimams dėl prižiūrimų subjektų kvalifikuotųjų akcijų paketo dalių įsigijimo (įskaitant dėl leidimų suteikimo kredito įstaigoms proceso) ir prižiūrimų subjektų dabartinių ar būsimų valdytojų kompetencijos ir tinkamumo vertinimo, taip pat ir vykdant kasdieninę priežiūrą priežiūrinio tikrinimo ir vertinimo proceso metu. Rimti kovos su pinigų plovimu ir (arba) kovos su teroristų finansavimu pažeidimai gali neigiamai paveikti kredito įstaigos reputaciją ir lemti dideles administracines arba baudžiamąsias sankcijas, taikomas prižiūrimiems subjektams arba jų darbuotojams, ir todėl gali kelti riziką prižiūrimų subjektų gyvybingumui. Tam tikrais atvejais dėl rimtų kovos su pinigų plovimu ir (arba) kovos su teroristų finansavimu reikalavimų pažeidimų gali kilti tiesioginė būtinybė panaikinti kredito įstaigos leidimą. Todėl labai svarbu, kad ECB, kaip ir kitos prudencinės priežiūros institucijos, gautų iš kovos su pinigų plovimu ir (arba) kovos su teroristų finansavimu priežiūros institucijų laiku ir patikimą informaciją apie pinigų plovimo ir (arba) teroristų finansavimo riziką ir prižiūrimų subjektų kovos su pinigų plovimu ir (arba) kovos su teroristų finansavimu reikalavimų pažeidimus.
- 1.3. Sąjungos teisinė sistema dėl finansų sistemos naudojimo pinigų plovimui ar teroristų finansavimui prevencijos buvo atnaujinta pastaraisiais metais keliuose teisėkūros procedūra priimtuose aktuose⁽⁵⁾, dėl kurių ECB pateikė savo nuomonę. ECB labai pritaria Sąjungos režimui, kuris užtikrina, kad valstybės narės ir Sąjungoje reziduojančios institucijos turėtų veiksmingus įrankius kovai su pinigų plovimu ir teroristų finansavimu, ypač kovai su finansų sistemos panaudojimu pinigų plovime ir terorizmo finansavime dalyvaujančių asmenų bei jų bendrininkų reikmėms⁽⁶⁾.
- 1.4. Kadangi ECB jau pateikė nuomonę dėl pirminio teisėkūros pasiūlymo Nuomonėje CON/2018/19, ECB koncentruosis tik ties naujais pakeisto pasiūlymo aspektais.

2. Konkrečios pastabos

2.1. EBI renkama informacija

- 2.1.1. Pagal pakeistą pasiūlymą EBI būtų pavesta užduotis rinkti informaciją iš kompetentingų institucijų apie nustatytus procesus ir procedūras, valdymo tvarkos, kompetencijos ir tinkamumo vertinimo, finansų sektoriaus subjektų verslo modelių ir veiklos, kuria siekiama užkirsti kelią pinigų plovimui ir teroristų finansavimui, ir kompetentingų institucijų taikomų priemonių trūkumus⁽⁷⁾. Nėra aišku, kokią tiksliai informaciją reikia pateikti EBI. Pavyzdžiui, nėra aišku, kaip turėtų būti suprantamas verslo modelio užkirsti kelią pinigų plovimui ir teroristų finansavimui trūkumas. Be to, pakeistame pasiūlyme nėra numatyta jokio trūkumo, apie kuriuos reikėtų pranešti, apibūdinimo, o tai reiškia, kad reikėtų pranešti ir apie itin smulkius trūkumus. Siūloma, kad reglamente būtų: a) patikslinta, kad šis naujas pranešimų teikimo reikalavimas apima visus esminius trūkumus, dėl kurių padidėja rizika, kad finansų sistema galėtų būti naudojama pinigų plovimui ir teroristų finansavimui, ir b) reikalaujama EBI parengti gaires kompetentingoms institucijoms dėl to, kas laikoma tokiais esminiais trūkumais. Be to, reglamente turėtų būti nurodyti bet kokie papildomi elementai arba procesai, kurie gali būti reikalingi, kad veiksmingai veiktų keitimosi informacija procedūra. Be to, pinigų plovimo ir teroristų finansavimo rizika, svarbi naujam EBI vaidmeniui, gali būti nustatoma ir vykdant ne tik tas priežiūros procedūras, kurios jau yra išvardytos pakeistame pasiūlyme, bet taip pat ir kitas procedūras, pavyzdžiui, suteikiant veiklos leidimus arba vertinant finansų rinkos subjektų kvalifikuotųjų akcijų paketo dalių įsigijimą. Siūloma išplėsti EBI renkama informaciją, kad ji apimtų ir tokio pobūdžio informaciją.

⁽⁴⁾ 2013 m. spalio 15 d. Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1024/2013, kuriuo Europos Centriniam Bankui pavedami specialūs uždaviniai, susiję su rizikos ribojimu pagrįstos kredito įstaigų priežiūros politika (OL L 287, 2013 10 29, p. 63).

⁽⁵⁾ Žr. 2018 m. gegužės 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą (ES) 2018/843, kuria iš dalies keičiama Direktyva (ES) 2015/849 dėl finansų sistemos naudojimo pinigų plovimui ar teroristų finansavimui prevencijos ir iš dalies keičiamos direktyvos 2009/138/EB ir 2013/36/ES (OL L 156, 2018 6 19, p. 43), 2015 m. gegužės 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą (ES) 2015/849 dėl finansų sistemos naudojimo pinigų plovimui ar teroristų finansavimui prevencijos, kuria iš dalies keičiamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 648/2012 ir panaikinama Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2005/60/EB bei Komisijos direktyva 2006/70/EB (OL L 141, 2015 6 5, p. 73), 2015 m. gegužės 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2015/847 dėl informacijos, teikiamos pervedant lėšas, ir kuriuo panaikinamas Reglamentas (EB) Nr. 1781/2006 (OL L 141, 2015 6 5, p. 1).

⁽⁶⁾ Žr. ECB nuomonę CON/2013/32.

⁽⁷⁾ Pasiūlytas Reglamento (ES) Nr. 1093/2010 naujas 9a straipsnio 1 dalies a punktas.

- 2.1.2. Pakeistame pasiūlyme turėtų būti patikslinta, kad pranešimų teikimas EBI ir vėlesnis EBI informacijos sklaidymas nepakeičia tiesioginio keitimosi informacija tarp kompetentingų institucijų. Jei EBI būtų paskirta tarpininku keičiantis informacija visais atvejais, tai pareikalautų didelių EBI išteklių, o keitimosi informacija veiksmingumas nebūtina padidėtų.
- 2.1.3. Kai informacija arba dokumentais apie esminius trūkumus keičiasi kelios kompetentingos institucijos, reikėtų vengti visų kompetentingų institucijų daugybinių pranešimų teikimo apie tą patį esminį trūkumą. Todėl pakeistame pasiūlyme turėtų būti nurodyta, kad tik kompetentinga institucija, kuri pirma surinko informaciją ar parengė dokumentą, turėtų pranešti EBI.
- 2.1.4. Siekiant apriboti kompetentingoms institucijoms tenkančią papildomą našą, kurią sukels šis naujas pranešimų teikimas EBI, kompetentingų institucijų turėtų būti reikalaujama pateikti tik tą informaciją, kuria jos nepasidalino su EBI kitais kanalais. Pavyzdžiui, kai EBI dalyvauja priežiūros institucijų kolegijose ir gauna informaciją apie atitinkamą esminį trūkumą iš šių kolegijų, kompetentingų institucijų neturėtų būti reikalaujama pateikti informaciją EBI dar kartą. Todėl EBI turėtų kiek įmanoma naudoti esamus informacijos kanalus. Šiuo atžvilgiu susitarimas dėl praktinių informacijos mainų aspektų, kuris pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2015/849 ⁽⁸⁾ 57a straipsnio 2 dalį turi būti sudarytas ne vėliau kaip 2019 m. sausio 10 d. tarp ECB ir visų valstybių narių kovos su pinigų plovimu ir (arba) kovos su teroristų finansavimu priežiūros institucijų, bus reikšmingas kanalas keistis informacija apie atitinkamus kovos su pinigų plovimu ir (arba) kovos su teroristų finansavimu ir prudencinių reikalavimų pažeidimus. EBI turėtų būti suteikta tiesioginė prieiga prie informacijos, kuria keičiamasi pagal šį susitarimą. Tiesioginė prieiga būtų pats veiksmingiausias būdas siekiant užtikrinti, kad atitinkama informacija su EBI keičiamasi laiku. Tokia struktūra leistų EBI gauti informaciją be papildomų vėlavimų ir panaikintų kompetentingų institucijų, kurios yra šio susitarimo šalys, būtinybę teikti tą pačią informaciją EBI.
- 2.1.5. Tais atvejais, kai EBI bus reikalingos specialios ataskaitos, siūloma, kad EBI taip pat parengtų gaires, įskaitant šablonus, siekiant palengvinti pranešimų teikimą.
- 2.1.6. Neaišku, ką EBI turėtų derinti su finansinės žvalgybos padaliniais (FŽP) pagal naujai pasiūlyto 9a straipsnio 1 dalies a punkto paskutinį sakinį dėl informacijos teikimo EBI. Taip pat neaišku, ar šis derinimas susijęs (arba kaip susijęs) su informacijos rinkimu, kuris reglamentuojamas tos nuostatos projekte. Pakeistas pasiūlymas turėtų būti patikslintas šiuo atžvilgiu. Jei derinimas su FŽP susijęs su informacijos rinkimu iš prudencinės priežiūros institucijų, įskaitant ECB, pakeistame pasiūlyme turėtų būti nurodytos taisyklės dėl FŽP prieigos prie informacijos, kurią kompetentingos institucijos teikia EBI. Jei derinimas su FŽP nesusijęs su EBI informacijos rinkimu, reikalavimas derinti EBI ir FŽP veiksmus turėtų būti perkeltas į kitą nuostatą.
- 2.1.7. Remiantis praktine patirtimi dėl pirmiau apibūdintos naujai pasiūlytos duomenų rinkimo ir sklaidimo procedūros, atrodo tinkama peržiūrėti šią procedūrą pagal reguliarią ataskaitą, kurią parengia Komisija pagal Reglamento (ES) Nr. 1093/2010 81 straipsnį. Tokia peržiūra patikrintų procedūros veiksmingumą ir įvertintų, ar reikėtų atlikti kokius nors pakeitimus.
- 2.2. *Priežiūros procesų konvergencijos skatinimas ir kompetentingų institucijų rizikos vertinimai*
- 2.2.1. Pagal pakeistą pasiūlymą EBI būtų pavesta užduotis skatinti Direktyvoje (ES) 2015/849 nurodytų priežiūros procesų konvergenciją, be kita ko vykdant periodinius vertinimus ⁽⁹⁾. ECB supranta, kad turimi omenyje priežiūros procesai, susiję tik su kovos su pinigų plovimu ir (arba) kovos su teroristų finansavimu priežiūros institucijomis, o ne su prudencinės priežiūros institucijomis. Šis faktas turėtų būti aiškiai patikslintas pakeistame pasiūlyme.
- 2.2.2. Pagal pakeistą pasiūlymą EBI būtų pavesta užduotis atlikti kompetentingų institucijų rizikos vertinimus, kuriuose daugiausiai dėmesio, bet neišimtinai, būtų skiriama kovos su pinigų plovimu ir (arba) kovos su teroristų finansavimu priežiūros institucijoms ⁽¹⁰⁾. Neaišku kuo šie rizikos vertinimai skirtųsi nuo pirmiau minėtų periodinių

⁽⁸⁾ 2015 m. gegužės 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2015/849 dėl finansų sistemos naudojimo pinigų plovimui ar teroristų finansavimui prevencijos, kuria iš dalies keičiamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 648/2012 ir panaikinama Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2005/60/EB bei Komisijos direktyva 2006/70/EB (OL L 141, 2015 6 5, p. 73).

⁽⁹⁾ Pasiūlyta Reglamento (ES) Nr. 1093/2010 nauja 9a straipsnio 3 dalis.

⁽¹⁰⁾ Pasiūlyta Reglamento (ES) Nr. 1093/2010 nauja 9a straipsnio 4 dalis.

vertinimų. Panašu, kad tiek periodiniai vertinimai, tiek rizikos vertinimai apima kovos su pinigų plovimu ir (arba) kovos su teroristų finansavimu rizikos nustatymą ir šalinimą, tačiau, nors projekto nuostatoje, reglamentuojančioje periodinius vertinimus, daroma nuoroda bendrai į kovos su pinigų plovimu ir (arba) kovos su teroristų finansavimu riziką, projekto nuostatoje, reglamentuojančioje rizikos vertinimus, daroma nuoroda tik į „svarbiausią kylančią riziką“. Todėl panašu, kad rizikos vertinimai jau yra įtraukti į periodinius vertinimus. Todėl pakeistą pasiūlymą reikėtų iš naujo suformuluoti, siekiant aiškiau atskirti rizikos vertinimus nuo periodinių vertinimų. Taip pat reikėtų patikslinti „svarbiausios kylančios rizikos“ sąvoką.

2.3. *Bendradarbiavimo su atitinkamomis trečiųjų valstybių institucijomis palengvinimas*

Pagal pakeistą pasiūlymą EBI atlieka pagrindinį vaidmenį palengvindama kompetentingų Sąjungos institucijų ir atitinkamų trečiųjų valstybių institucijų bendradarbiavimą reikšmingais pinigų plovimo ar terorizmo finansavimo atvejais, turinčiais įtakos tarpvalstybiniais klausimams su trečiosiomis valstybėmis⁽¹⁾. ECB pritaria bet kuriai EBI paramai, kuri padeda kompetentingoms institucijoms veiksmingiau bendrauti su atitinkamomis trečiųjų valstybių institucijomis. Tačiau ECB mano, kad EBI koordinavimas neturėtų pakeisti tiesioginių kontaktų, kurių kompetentingoms institucijoms gali prireikti, su atitinkamomis trečiųjų valstybių institucijomis. Kai tokių institucijų tiesioginis bendradarbiavimas gali vykti sklandžiai, neatrodo efektyvu pridėti papildomą EBI atliekamo koordinavimo lygį. Nustatyti EBI kaip papildomą instituciją, kai vyksta tiesioginis kompetentingos institucijos ir atitinkamos trečiųjų valstybių institucijos bendradarbiavimas, gali būti sudėtinga taip pat ir teisiniu požiūriu, jeigu kompetentinga institucija ir atitinkama institucija trečiojoje valstybėje viena su kita bendradarbiauja susitarimo memorandumo pagrindu, o EBI nėra jo šalis. Pakeistame pasiūlyme turėtų būti suteikti EBI įgaliojimai padėti, kai tinkama, kompetentingoms institucijoms bendradarbiauti su atitinkamomis trečiųjų valstybių institucijomis. Tačiau pakeistame pasiūlyme neturėtų būti reikalaujama, kad EBI automatiškai prisiimtų vadovaujantį vaidmenį palengvinant tokį bendradarbiavimą. Be to, „esminių trūkumų“ sąvoka turėtų būti išsamiau nustatyta, kad būtų aišku, kokiais atvejais būtų inicijuojamas reikalavimas dėl EBI pagalbos. Šiuo požiūriu svarbu nustatyti kriterijus, pagal kuriuos EBI arba nacionalinės kompetentingos institucijos turėtų nustatyti tokius atvejus. Be to, turėtų būti nustatytos EBI ir nacionalinių kompetentingų institucijų bendravimo procedūros dėl tokių atvejų nustatymo, pranešimo apie juos ir jų vertinimo. Todėl siūloma, kad EBI parengtų gaires, kuriose būtų apibrėžti visi elementai ir procesai, būtini tam, kad tokia procedūra veiktų veiksmingai.

Kai ECB rekomenduoja iš dalies keisti pasiūlytą reglamentą, konkretūs redagavimo pasiūlymai kartu su aiškinamuoju tekstu pateikiami techniniame darbo dokumente. Techninis darbo dokumentas anglų kalba paskelbtas ECB interneto svetainėje.

Priimta Frankfurte prie Maino 2018 m. gruodžio 7 d.

ECB Pirmininkas

Mario DRAGHI

⁽¹⁾ Pasiūlyta Reglamento (ES) Nr. 1093/2010 nauja 9a straipsnio 5 dalis.